VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Veteraanit keskellämme

Presidentti **Mauno Koivisto** (sd.) täyttää maanantaina 90 vuotta. Onnea vaan. Koko kansakunnalla on syytä iloon pidetyn presidentin puolesta.

Koskaan ennen ei keskuudessamme ole ollut 90-vuotiasta entistä tasavallan presidenttiä. Vanhin kansanedustajaeläkettä nauttiva on täyttänyt sata vuotta ja vanhin ex-ministeri kolistelee samaa rajaa.

Jörn Donner (r.) avaa helmikuussa valtiopäivät kaikkien aikojen vanhimpana ikäpuhemiehenä. Väestön eliniän piteneminen näkyy kaikilla tasoilla.

Keskiverto kansanedustaja ei vanhene. Hän täyttää yleensä vaalikauden aikana 50 vuotta.

Myrskyjen jälkeen

Mikkeliläinen **Pauliina Viitamies** (sd.) tiedusteli eduskunnan kyselytunnilla, mitä hallitus aikoo tehdä, kun Etelä-Savossakin ihmiset ovat olleet ilman sähköä vuorokausia.

Eero Heinäluoman (sd.) mielestä linjojen ympäriltä pitää määrätä leveämpi alue puhtaaksi. **Mia-Petra Kumpula-Natri** (sd.) arveli, että linjojen leventäminen aiheuttaisi metsänomistajilta hieman vastahankaa, mutta kansantaloudellisesti sähkönsaanti on tärkeintä.

Elinkeinoministeri **Mauri Pekkarinen** (kesk.) esitti ratkaisuksi kaapeloinnin lisäämistä yhteistyössä tiehallinnon kanssa.

Hetkinen! Tämä ajankohtaiskeskustelu käytiinkin 27.11.2011.

Nyt kysyjäksi sopii Kivijärven **Anne Kalmari** (kesk.), jonka kotikunnan viikonvaihteen myrsky sorti mottiin päiviksi. Kalmari teki jo 2010 lakialoitteen matkapuhelinverkon tukiasemien varavoimasta. Se sai eduskunnassa yli sata allekirjoittajaa, ja nykyinen liikenneministeri **Merja Kyllönen** (vas.) puhui sen puolesta pöntössä lämpimästi.

Valokuidulle stoppi

Puhelinyhtiöiden asiantuntija-armeija puhui kuitenkin liikennevaliokunnan puheenjohtajan **Martti Korhosen** (vas.) tuolloin ympäri. Varavoima on siitä saatavaan hyötyyn nähden kuulemma liian kallista. Valiokunta hylkäsi aloitteen.

Elinkeinoministeri Pekkarinen visioi taannoin, että sähkökaapelit voidaan kaivaa tienpenkkaan yhdessä tiedonsiirron valokuidun kanssa. **Arto Pirttilahti** (kesk.) huolestui tänä syksynä, että valokuidun vetäminen syrjäseuduille on viivästymässä rahapulan vuoksi.

Viestintäministeri **Pia Viitanen** (sd.) myönsi kirjallisessa vastauksessaan Pirttilahdelle, että vuoden 2008 periaatepäätöksestä huolimatta työt ovat pysähtymässä. EU:n ohjelman päättyminen lopettaa maa- ja metsätalousministeriön rahoituksen. Liikenne- ja viestintäministeriön rahoitus loppui jo.

Viitanen muuten kuului 2010 Anne Kalmarin lakialoitteen allekirjoittajiin.

Tuulimyllyjä vastaan

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** vaatii korskeasti poliittisten nimitysten lopettamista. Keskusta aikoo esimerkiksi luopua Kevan toimitusjohtajan paikasta, jos **Merja Ailus** (kesk.) joutuu omituisen ajojahdin vuoksi luopumaan.

Sipilä taitaa olla pakkoraossa. Keskustan nimityskelpoiset joukot ovat kovin kuihtuneet. SDP:n ja kokoomuksen ministerien erityisavustajat sijoittuivat kautensa jälkeen keskeisille paikoille yhteiskuntaan. Keskustalaiset palasivat pitäjä- tai maakuntasarjan kingeiksi. Kansanedustaja **Annika Saarikko** on tietysti loistava poikkeus.

On komeaa vaatia, että pätevin pitää valita. Ei **Erkki Liikanen** (sd.) ole Suomen Pankin pääjohtaja siksi, että hän muka olisi Suomen pätevin talousmies. Hän vain oli tehtävään kaikin puolin sopivin. Kansan valitsevat elimet ovat sen konsensuksessa määritelleet.

Liikemaailman opeilla ei politiikassa pitkälle pötki, vaikka kansa hetken tykkäisikin. Jos poliittinen johtaja aikoo selvitä ilman omia virkamiehiä, aika lyhytaikaiseksi tuulimyllyritariksi hän jää.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Onko pakko löyhäpäistä lyödä mitä ja miksi ei saakaan syödä luoda kauhua, pelkoa, painetta nakin nokasta löytyi lisäainetta väärä syönti voi syövän tuottaa "totuus" pian uusi, mihin luottaa tästä tai tuosta takamus leviää Amerikan dieetti, uutta, keviää syönti, ahminta, vaihtuu muoti ruokaa roskiin kärräilee puoti ruudussa hömppäkokki häärii tuijotusporukan setelit käärii usein hiipiikin mieleeni aatos tulisi nälkä ja taukoisi paatos

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 23.11.

Hevoskanta vähenee maatalousalueilla

Maamme hevoskanta vähenee vuosittain noin 7–8 prosentilla. Traktorien lukumäärä lisääntyy vastaavasti noin 3 prosentilla vuodessa, kerrottiin Pellervo-Seurasta. Viime kesäisen hevoslaskennan mukaan on Suomessa nykyisin 213 200 hevosta ja varsoja yli 6 000. Puolustusvoimilla on lisäksi noin 700 hevosta. Samaan aikaan oli maatiloilla traktoreita hieman yli 100 000. Varsinais-Suomessa on ainoastaan noin 5 hevosta 100 hehtaaria kohden, Uudellamaalla on vastaava luku 6 hevosta 100 hehtaaria kohden. Metsätalousalueilla on hevostiheys huomattavasti suurempi.

Ikimetsä innostaa taiteilijoita

Mustarinda-seura asettui Hyrynsalmen Paljakanvaaralle. Se haluaisi mullistaa ajattelutavat niin energian tuotannossa kuin metsien hoidossakin.

PEKKA FALI

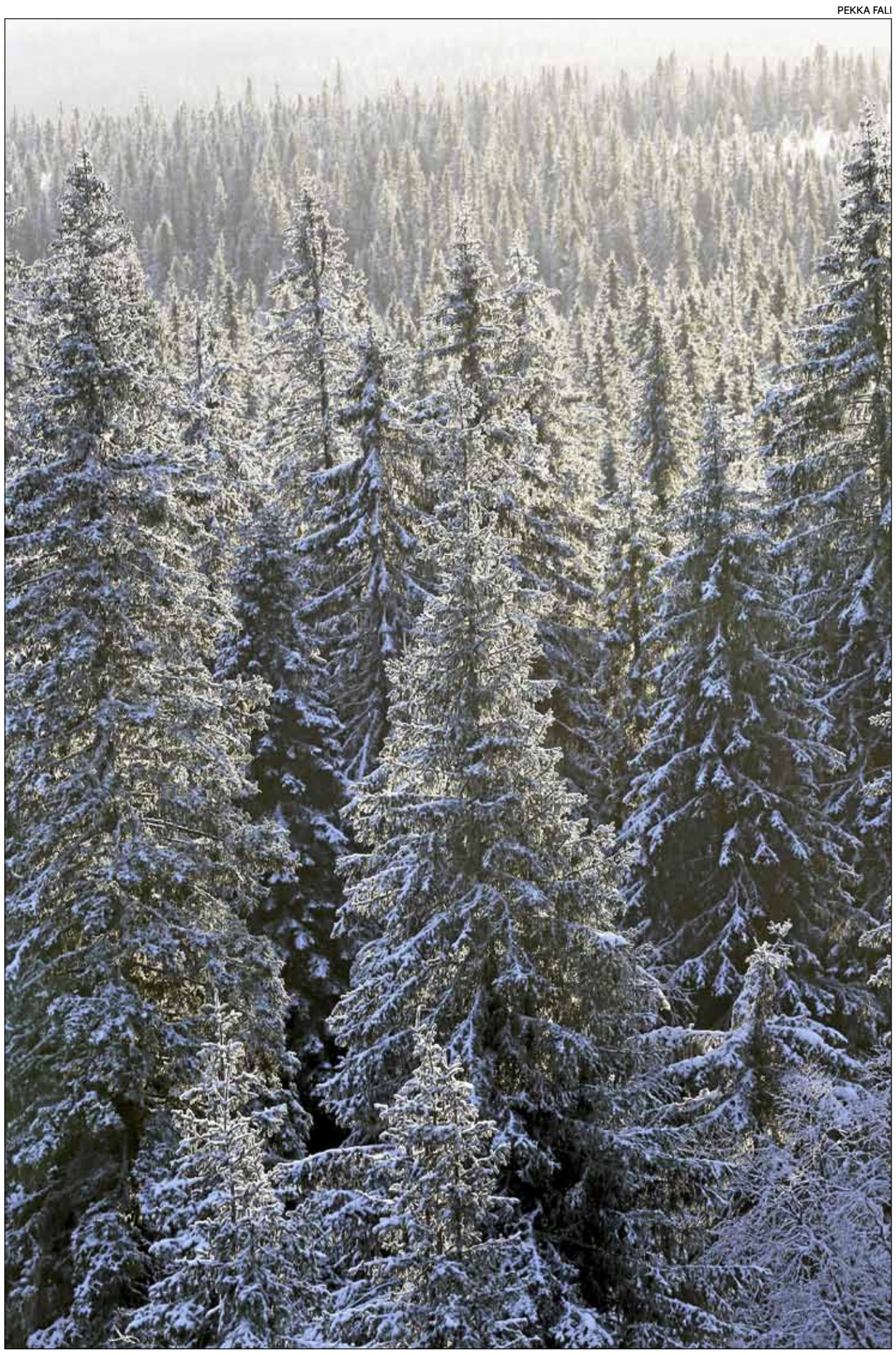

Paljakanvaaran ikivanha kuusimetsä seisoo kuin seinä maan ja taivaan välissä.

HYRYNSALMI (MT)

Kainuun maakunnassa käytetään 154 miljoonaa euroa vuodessa fossiilisiin polttoaineisiin, lähinnä öljyyn. Jos energia tuotettaisiin paikallisesti, rahat hyödyttäisivät maakuntaa itseään. Samalla saataisiin moni muukin asia paremmalle tolalle.

Tällaisia asioita pohditaan nykyisin Kainuun laella, Hyrynsalmen Paljakanvaaran huipulla.

Paljakan entisellä kansakoululla on Mustarinda-seuran päämaja ja sen perustajajäsenten, **Alma Heikkilän** ja **Antti Majavan,** koti ja työpaikka, jossa pariskunta viettää suurimman osan ajastaan.

Kainuun koti on käytössä noin yhdeksän kuukautta vuodessa. Lopun ajan pariskunta matkustaa Suomessa ja maailmalla.

Molemmat ovat kuvataideakatemiasta valmistuneita taiteilijoita, ja heillä on ollut näyttelyitä sekä kotimaassa että ulkomailla. Molemmat myös opettavat ja luennoivat, Majava muun muassa Aalto-yliopistossa Helsingissä.

"Todellisuuspakoisia taivaanrannan maalareita tai hippejä emme ole", Majava varmentaa.

Paljakanvaaralle pari osui osin sattumalta.

"Etsimme rakennusta, jossa olisi tarpeeksi tilaa ja perusasiat kunnossa, sähköt, vesijohdot ja sellaiset", Heikkilä kertoo. Täältä se löytyi, ikimetsän kupeesta.

Paljakanvaaran ikivanha kuusimetsä seisoo kuin seinä maan ja taivaan välissä. Metsä erottuu syvän vihreänä myös satelliittikuvissa.

Vanhimmat kuuset vaaran laella ovat kasvaneet nelisensataa vuotta. Sellaisia metsiä Suomessa ei ole monta.

"Tietysti haluaisimme, että nämä viimeiset ikimetsät säästettäisiin. Ne ovat tärkeitä meille ja tänne eri puolilta maailmaa tuleville taiteilijoille. Ne ovat tärkeitä myös Kainuun matkailulle.

Metsät ovat UPM:n ja Metsähallituksen omistuksessa. Jos ne hakattaisiin, saataisiin ehkä muutaman sadan tuhannen kertatulot. Yksin Kainuun matkailulle menetykset olisivat vuosien mittaan monikymmenkertaiset", Majava arvioi.

Mies tietää, mistä puhuu. Hän suunnittelee hankerahoilla vaihtoehtoista matkailumallia Kainuulle.

"Matkailu on nyt aivan liian riippuvainen halvasta energiasta. Jos lentäminen vaikeutuu energian hinnan nousun vuoksi tai lentoyhteyksiä muuten karsitaan, matkailu on vaikeuksissa. Ajatus on kehittää suunnitelma B.

Kainuuseen voitaisiin tulla 2–3 viikoksi. Silloin matkustamisen hinta tai siihen käytetty aika ei olisi niin merkittävä."

Vetovoimaa maakunnalla kyllä on. Ainakin Mustarinda-seuran taiteilijaresidenssiin on hakijoita niin paljon, että vain viidennes hakijoista voidaan ottaa vastaan.

Taiteilijoita tulee jaksoille ympäri maailmaa, seuraavaksi Australiasta, Alankomaista ja Saksasta.

★

"Monille nämä metsät ovat aivan valtava elämys. He eivät ole osanneet kuvitella mitään tällaista", Heikkilä sanoo.

Mystiikkaakin on liitetty Mustarinda-seuraan.

"Ihmiset kokevat asioita eri tavoin. Haluamme myöntää, ettemme tiedä kaikkea. Jos metsästä tai tästä vanhasta koulusta tulee hyviä tuntemuksia, hyvä niin."

Mustarinda-sana on vanhassa suomessa kuvannut karhua tai muuta mahtavaa olentoa. Myös ikimetsän peittämää vaaran lakea on voitu nimittää niin. Metsähän on koettu voimakkaaksi, mahtavaksi.

"Metsän voiman voi tuntea myös nykyajan ihminen", Heikkilä uskoo.

★

Ikimetsien puolustamisella Mustarinda-seura ei hae vastakkainasettelua paikallisten asukkaiden kanssa. Päinvastoin.

"Emme vastusta metsätaloutta. Se on ihan ok elinkeino. Me haluamme vuoropuhelua", Majava sanoo.

Myös kainuulaiset näkevät ikimetsien arvon. Niinpä keskusteluyhteys niin paikalliseen MTK:n väkeen kuin metsästäjiinkin on Majavan mukaan hyvä.

Luonnonsuojelijoiden huolen metsistä mustarindalaiset ymmärtävät hyvin.

"Metsille ei nyt anneta niille kuuluvaa arvoa. Yhä useammin kuullaan valitusta, että kunnon puuta ei ole saatavissa. Metsissä tuotetaan enemmän sellukattilaan tai kuumahierteeksi sopivaa höttöpuuta."

Sitä paitsi metsäteollisuus ei enää työllistä samaan tapaan kuin ennen.

"Suomessa tutkitaan metsiä asukaslukuun nähden enemmän kuin missään muualla maailmassa. Ja missään muualla tutkimus ei vaikuta metsien hoitoon yhtä vähän", Majava kärjistää.

Ja tahti vain pahenee. 1990-luvulla tapahtui muutos, jossa nopeat tuotot asetettiin etusijalle ja pitkän aikavälin kannattavuus unohdettiin. Tämä näkyy esimerkiksi metsien hakkaamisessa kesken kasvun.

Järeän tukin sijasta saadaan kuitupuuta. Tilinpäätöksessä näkyvät vain hakkuusta saadut tulot, eivät menetykset.

★

Majava on mukana Sitran turvallisuusfoorumissa kulttuurialan edustajana. Hän on pohtinut paljon tuontienergian aiheuttamaa riippuvuutta.

Kaikki toimii öljyn voimalla, ja öljy tulee pääosin Venäjältä. Tällainen täydellinen riippuvuus yhdestä ilmansuunnasta on jäänyt oudosti piiloon. Häiriö öljyn toimituksissa on hyvin mahdollinen.

Myös öljyntuotannon olosuhteet Venäjällä arveluttavat.

"Sitä käytännössä pakko-otetaan alkuperäiskansojen asuinalueilta. Heiltä kyselemättä ja ympäristöstä piittaamatta."

Majava haluaisi saada kaikki suomalaiset ymmärtämään, mistä energia tulee. Varusmiehille ja miksei siviilipalvelusmiehille ja naisillekin olisi hyvä opettaa paikallisen energian tuottamisen perusasiat. Sillä voitaisiin estää koko maan romahtaminen, jos energian valtakunnallinen jakelu keskeytyy.

Valtakunta voisi pysyä pystyssä, vaikka sähkönjakelu lamaannutettaisiin. Sähkö- ja tietoliikenneverkkohan ovat nykyaikaisen sodankäynnin ensimmäiset kohteet.

Jos muut eivät näitä asioita mieti, niin Mustarinda-seura ainakin. Seuran uusi julkaisu pohtii energia-asioita kulttuurin keinoin.

Pelkkiin puheisiin ja tutkimuksiin ei jäädä. Seuran tukikohta, Paljakan koulu lämpiää nykyisin maalämmöllä.

Mietinnässä on lämmön varastointi. Tuuli- tai aurinkovoimaa ei Suomessa saada silloin, kun energiaa eniten tarvitaan.

"Ilman varastointimahdollisuutta niiden tuotannon kasvattaminen ei ole mielekästä", Majava sanoo.

Lämmitysenergian lisäksi mustarindalaiset turvaavat vaihtoehtoihin liikennepolttoaineissa. Pitkät matkat tehdään mieluummin junalla kuin lentäen.

Talon molemmat autot voivat käyttää polttoaineenaan bioetanolia tai kaasua.

Vahinko, että lähin kaasun tankkauspaikka on Jyväskylässä.

Biokaasun mahdollisuudet on jätetty pitkälti käyttämättä, vaikka siinä olisi hyötysuhteeltaan paras liikennepolttoaineen tuotantotapa. Suomalaiset päättäjät eivät ymmärrä, miten vaivatonta kaasun tankkaaminen ja käyttö ovat.

Tavallisen auton saa muutettua monikäyttöiseksi parilla tuhannella eurolla.

Maatiloilla on jo biokaasulaitoksia. Jotta kaasun tankkausverkosto saataisiin koko maahan, pitäisi maatiloille saada vaikkapa yhteiskäyttöön sopivia kaasun pesulaitteita, Majava pohtii.

JOUKO RÖNKKÖ

"Monille taiteilijavieraille nämä metsät ovat aivan valtava elämys. He eivät ole osanneet kuvitella mitään tällaista", Alma Heikkilä sanoo.

Mittausten mukaan tämä on Suomen lumisin paikka, Alma Heikkilä ja Antti Majava kertovat.

Avataan umpisolmuja

Nykypolitiikka on moninkertaisessa umpisolmussa: yritetään parantaa työllisyyttä ja vähennetään työpaikkoja julkiselta sektorilta, yritetään vähentää ympäristökuormaa ja kannustetaan kuluttamaan lisää, yritetään muokata kulttuuria palvelemaan taloutta, sanotaan uusimmassa Mustarinda-lehdessä.

Solmujen takana on vallitseva taloudellis-poliittinen kehys, joka nojaa ortodoksiseen talousteoriaan. Se on sokea sekä julkisten palveluiden suorille rahoitusmahdollisuuksille että luonnonvarojen niukkuudelle.

Uusi Mustarinda-numero kokoaa yksiin kansiin keynesiläistä ajattelua nykyhetkeen päivitettynä. Kun päättäjät kysyvät "mistä rahat hyvinvointiyhteiskuntaan", Keynes vastaa.

Numeron kirjoittajat ovat filosofi **Teppo Eskelinen**, poliittisen talouden tutkija **Lauri Holappa**, talouskulttuurin tutkija **Paavo Järvensivu**, kuvataiteilija **Antti Majava** ja kirjailija **Heikki Turunen**.

Mustarinda-seura ry:n tarkoituksena on edistää kestäviä arvoja ja elämäntapaa, ekologista ja kulttuurista monimuotoisuutta sekä eri taiteen- ja tieteenlajien, erityisesti nykytaiteen asemaa.

Yhdistys rekisteröitiin vuonna 2010.

JOUKO RÖNKKÖ
www.mustarinda.fi